

آبونه شرائطی
داخلی، خارجی، و هریراچون
سنه لکی (۲۵۰)، آلتی آلتی
(۱۳۰) فروشدر.

نسخه سی و فروش،
سنه لکی ۵۲ نسخه در

اداره خانه

باب عالی قارشنو سنده دائره مخصوصه

اخطارات

آبونه بدلی پیشیندر

مسلكه موافق آثار مع الممنونیه
قبول اولنور. درج ایدلهین
یازیلر اعاده اولونماز

والله یهدی من یشاء الی صراط مستقیم

محمد عاكف

اشرف ادیب

صاحب و مدیر مسئول

دینی، فلسفی، علمی، ادبی هفته لقی مجموعه اسلامیه در

اخطارات
ادرس تبدیلنده آبرجه بش
غروغن کوندرالمیدر

مکتوبلرله امضالری واضح
واولوناقل اولسی و آبونه صبره
نومروسی محتوی بولمسی
لازمدر

عماله اجنبیه ایچون آبونه اولانلرله
آدرس لری نلکفر السزجه ده یازلمسی
رجا اولنور

یاره کوندردیکی زمانه نه به دأثر
اولدینن واجتعا بیلدیرلمسی
رجا اولنور

اتبعون اهدکم سبیل الرشاد

عدد : ۴۶۳

۱۶ شعبان ۱۳۳۸

پنجشنبه

۶ مایس ۱۳۳۶

جلد ۱۸

قرآن عظیم الشانک حاکمیت مطلقه سی

امت اسلامیہ نیک احکام دینہ دہ کو ستردیکی تسبیب و اہمالک نیجہ
اک مهم سببی شودر :

ارکان و احکام ضروریہ - کہ یوزدہ طقس اندر - بالذات قرآنک
و قرآنک تفسیری مہیتندہ اولان سنتک مالیدر .

اجتہادی اولان مسائل خلافیہ ایسہ یوزدہ اون نسبتندہ در . قیمتجہ
مسائل خلافیہ ایلہ ارکان و احکام ضروریہ آردسندہ عظیم تفاوت واردر .
مسئلہ اجتہادیہ آلتون ایسہ اوتہ کی برر الماس ستونددر . عجبا طقسان
الماس ستونی اون آلتونک حمایہ سنہ و یرمک ، مزج ایدوب تابع قیلمق
جائزیدر ؟

جمہوری ، برہاندن زیادہ ، مأخذہ کی قدسیت امثالہ سوق ایدر .
مجتہدینک کتابلری وسیلہ کی ، جام کی قرانی کو سترملی ؟ یوقسہ
وکیل ، کولکہ اولاملی .

منطقجہ مقرر در کہ ذہن ملزومدن تبی اولہرق لازمہ انتقال
ایتمز . ایستہدہ ایکنجی بر توجہ و قصد ایلہ ایدر . بوایسہ غیر طبیعیدر .
مثلا حکمک مأخذی اولان شریعت کتابلری ملزوم کی در . دلیل
اولان قرآن ایسہ لازمدر . بحرک وجدان اولان قدسیت ، لازمک
لازمیدر . جمہورک نظری کتابلرہ تمرکز ایستدیکندن یا لکتر خیال
نیال لازمی تخطر ایدر . لازمک لازمی نادراً تصور ایدر . بوجہتلہ
وجدان لاقیدلکہ آلیشیر ، جمودت پیدا ایدر . اگر ضروریات دینہ دہ
طوغرودن طوغرویہ قرآن کو ستریلہ ییدی ، ذہن ، طبیعی اولہرق ،
مشوق امثال و موقظ وجدان و لازم ذاتی اولان « قدسیت » انتقال
ایدردی . و بو صورتلہ قلبہ ملکۃ حساسیت کلہرک ایمانک اخطاراتہ
قارشی اصم قالمزادی .

دیمک شریعت کتابلری برر شفاف جام مہیتندہ اولمق لازم
کلیرکن مرور زمانلہ مقلد لک خطاس یوزندن باصلانوب حجاب
اولمشلردر . اوت ، بو کتابلر قرآنہ تفسیر اولمق لازم ایکن باشلی
باشنہ تصنیفات حکمنہ کچمشلردر .

حاجات دینہ دہ جمہورک انظارنی طوغرودن طوغرویہ ، جذبہ
اعجاز ایلہ رونقدار و قدسیتلہ ہالہ دار اولان و دائماً ایمان واسطہ سیلہ
وجدانی ہتزازہ کتیرہن خطاب ازینک تمثالی بولونان ، قرآنہ جو یرمک
اوج طریقہ در :

(۱) یا مؤلفینک بحق لایق اولدقلری دزین بحرمتی تنقید ایلہ
قیروب او حجابی ازالہ ایتمکدر . بوایسہ تہلکہدر ، انصاف سزلقدردر ،
ظلمدر .

(۲) یا خود تدریجی بر تربیہ مخصوصہ ایلہ کتب شریعتی شفاف
برر تفسیر صورتہ جو زوب ایچندہ قرآنی کو سترمکدر . سلف
مجتہدینک کتابلری کی : موطن ، فقہ اکبر کی . مثلاً بر آدم (ابن حجر) .

رؤسای دینہ نیک فتوالری اونلری ببولدن یقویما ملیدر . چونکہ عوام
ناس ، بشقلری کی ، ادب و تربیہ ، اخلاقہ عائد بر چوق آیتلری اکلا دقلری
کی ، احکامہ عائد بر چوق آیتلری دہ ادراک ایدرلر . آکلامدقلری
طرفلری ایسہ آرامقلہ مکلف دکدرلر . آرامغہ ، تتبع ایتمکہ استطاعتی
اولمازسہ اوزمان علمانک اقتباسیلہ اکتفا ایدر . شرعاً اجتہاد ایلہ مکلف
اولان ہر انسان حقندہ تقلید ممنوع دکدر . چونکہ اجتہاد مطلق ،
آنحق شرائطی حائر اولانلر ایضا ایدہ بیلیرلر . بو شرائطی حائر
اولیانلر ، بحث و نظردہ ، تدقیق و تحقیقہ وقف حیات ایدہ میانلر ایچون ،
اوج موضع دن ماعدادہ ، تقلید حرام دکدر :

بو اوج موضع دن بریسی - آبا واجداد ایلہ علمانی تقلید ایلہ
اکتفا ایدرک طرف حق دن نازل اولان احکامہ ، ممکن اولدینی حالہ ،
رعایت ایتمک .

ایکنجیسی - رأینہ و قولنہ اعتماد اولنوب اولنمہ جنی مجهول
اولان برینہ تقلید ایتمک .

اوچنجیسی - تقلید اولنان ذاتک قولی دلیل ایلہ جرح اولندقدن صکرہ
ینہ تقلید اولنسی .

ابن قیم دیرکہ : « طرف الہیدن نازل اولان آیات الہیہ اتباءہ
بذل موجودیت ایدرک کندینہ آشکار اولیان بعض جہتلزدہ ، دہا
حالم اولان برذاتہ تقلید ایسہ بو حرکت مذموم دکل ، ممدوحدر . فقط
بولندن ماعداسنہ اولاکتاب اللہ ایلہ سنت رسول اللہ مراجعت اولنمالی
و آنحق استنباطہ امکان بولندینی زمان تقلید ایتمیدر . » « اتبعوا ما نزل
الیکم من ربکم . ولا تتبعوا من دونه اولیاء »

بی اسرائیل ایچندہ بر طاقم « علماء سوء » لک ، بر طاقم « اولیاء شیطان » ک
بولنسی نصل کہ جناب حقک غضب ابدیسہ دوچار اولمیرینہ سبب
اولدیسہ ، جامہ نیک اونلری تقلید ایلہ اکتفا ایدرک احکام الہیہ دن
روگردان اولملری بو عذاب و غضبک دیکر بر سببی اولدی . عامہ ناس
اولہ بر طاقم طائفہلری تقلید ایستدیلرکہ بونلرک ایچندہ معصوملردن
ماعدادہ مرکسک دوشہ چکی خطالردن سالم اولیانلری وار ، کلام الہی
تحریف ایدنلر وار ؛ دنیا ایچون و یا خود بر طاقم فتنہ لک ایقاطی
ایچون دینک ایچندہ دیندن اولیائی ادخال ایدنلر واردی ! « بیشترون
بمعہ اللہ و ایمانہم منما قلیلا »

هیچ شہسز بو کیلرہ اتباع ایتمک بلانک انتشارینہ ، عدالتک
مخوینہ ، فضیلتک زوالنہ ، قانلرک اراقہ سی ، حریتلرک اسارتی ،
حقوقک اغتصابی کی کافہ محلومک استباحہ سنہ مؤدی اولور .

عبدالعزیز چاوش

بالآخره بورویایی صلحای امتدن برذاته حکایه ایتیم. شو صورتله
تعبیر ایتدی :

— بو بویوک بر اشارت و بشارتدرکه قرآن لایق اولدینی موقع
معلابی بوتون جهاندده احراز ایدم جکدر .

بدیع الزمان

معبود

مسلمانلغک تمامیه تطبیقی زمانی کلشدر

شیمدی یه قدر فلاکتدن فلاکت سوروکلنمکدن بردرلوقورتوله میان
شوم معصوم مات نظرندده ماهیتی غیر معلوم برشی قالدیفندن زمانک نه
تجربه ، نده ترددله امراره اصلا مساعده سی اولمادیغنه و تطبیقات
دورینک چوقدن حلول ایتدیکنه اعتماد عمومی برکالدر .

بوندنصکره اتخاذ ایدم جکمز طرز حرکتک ماهیتی تعیین بختی
قالیرکه ، بونی دم هر آن وزمانده افکار و آرزوی عمومیده آرامق
لازمکلیر .

امت اسلامیة نک تعالی و ترقی به طوغری خطوه انداز ایلدی ،
حیات اجتماعی و سیاسی سنده اساسات اسلامیة نک حکمران اولسی
و بمقصدک حصولی ایسه مشترک و منتظم برمساعینک وجود کتیرلیسی
یولندکی ارزوی عمومینک بر آن اول تطمین و بوضورتیه هیئت عمومیة نک
بر نقطهده برلشمسبیله قابل اولدیفنی یینه بوضیفه لرده مکرراً ایضاح ایتیش
ایدک . کیم نه دیرایسه دیسون ، شیمدی یه قدر هیچ بروقت نظر ایهته
آلنمیان واک زیاده لازم الاتباع اولان بو آرزوی عمومی مسئله سنده
برقاج ثانیه توقفه تنزل ایدلماشدر . خصوص مذکور نه زمان
وهرهانیکی طرفدن درمیان ایدیلیر ایسه ایدلسون ، درحال بردوداق
بوکمسبیله برابر اکثر خلقک جهلندن بختله شایان اهمیت اولمادینی ایما
ایدلماشدر .

هیچ دوشونیلیمورمی که بوکون دولتک قوت و قدرتی تأمین
ایدن بو اکثریتک مقصدی حصول بولمقیه رفاه و سعادت عامه نک
حصولی ممکن و میسر اوله من . اشخاصک منافع خبیسه سی و اجتهادات
شخصیه سی ایله امت اسلامیة نک اموری تدویر فلقشمنق منفعت
یرینه مضرتی انتاج ایدر .

امت اسلامیة نک تاریخی هر نه زمان نظر امعانه آلیرسه ، لایعد
قهرمانلق و فداکارلغک آثار مبجله سی کورولور . فقط شهنی ده نظر
دقه آلمیدرکه بو قهرمانلقلر دیندار و عزیمکار رجالک کیاست و اخلاصله
برفایه و حصول ایچون هر اموردده توحید مساعی و حرکات ایتملریله
ظهوره کلشدر .

نظر ایتدیککی وقت قرآنی آکلامق و قرآنک نه دیدیککی اوکره نک
مقصدیه نظر ایتلی . بوقسه ابن حجرک نه دیدیککی آکلامق مقصدیه
دکل . بویکسجی طریقده زمانه محتاجدر .

(۳) یاخود جمهورک نظرینی ، اهل طریقتک یاپدینی کی ، او حجابک
فوقه چقارم رق اوستندن قرآنی کوستروب قرآنک خالص مالنی یالکیز
اوندن ایسته مک و بالواسطه اولان احکامی واسطه دن آرامقدر .
برعالم شریعتک وعظنه نسبتاً برطریقت شیخک وعظنده کی اولان
حلاوت و جاذبیت بوسردن نشأت ایدر .

امور مقررده دن درکه افکار عامه نک برشیته و یردیککی مکافات ،
کوستردیککی رغبت و توجه اکثریا اوشینک کالنه نسبتاً دکلدر ؛ بلکه
اوکا درجه احتیاج نسبتنده در . برساعتجینک برعلامه دن زیاده اجرت
آلمسی بونی تأیید ایدر . اکر جماعات اسلامیة نک حاجات ضروریه
دینییه سی بالذات قرآنه متوجه اولسه ییدی او کتاب مبین میلیونلرجه
کتابلره تقسیم اولونان رغبتدن دهها شدید بررغبته ، احتیاج نتیجه سی
اولان بر توجه مظهر اولور و بوضورتیه نفوس اوزرنده بوتون
معناسیله حاکم و نافذ اولوردی . یالکیز تلاوتیه تبرک اولونان بر مبارک
درجه سنده قالمالزدی .

بونکله برابر ضروریات دینییه یی مسائل جزئییه فرعییه خلافیه ایله
منزج ایدوب اوکا تابع کی قیلمقدده بویوک برخطر وارددر . زیرا
« مصوبه » [۱] نک مخالفی اولان « تخطئه » جیلردن بری دیرکه :
« مذهب حقدر ؛ خطا احتمالی وار . باشقه مذهب خطادر ؛ صوابه
احتمالی وار . » حال بوکه جمهور عوام مذهبده امتزاج ایتیش اولان
ضروریاتی نظریات اجتهادییه دن واضحاً تمیز ایتدیکندن سهواً و یا وهماً
تخطئه یی فی الجمله تشمیل ایدم بیلیر . بویایسه خطر عظیمدر . بنجه
تخطئه سی حب نفسدن نشأت ایدن « انحصار ذهنیت » علتیه معلولدر .
و قرآنک جامعیتدن و عموم طبقات بشره شمول خطابندن غفلتله
مسئولدر . هم تخطئه جیلک فکری سوء ظن و طرفکیرلک حسنک
منبی اولدیفندن اسلامده لازم اولان تساند ارواح ، توحید قلوب ،
تخاب و تعاونه بویوک رخنه لر آچمشدر . حال بوکه حسن ظنله ،
محبت و وحدتله مأمورر .

بو مسئله یی یازدقدن بر آرز زمان صکره برکیجه رؤیاده جناب
پیغمبر صلی الله علیه وسلم افندیزی کوردیم . بر مدرسه ده حضور
سعادته بولونیوردیم . جناب پیغمبر بکا قرآندن درس ویره جکلردی .
قرآنی کتیردکاری صیره ده حضرت پیغمبر صلی الله علیه وسلم افندیز
قرآنه احتراماً قیام بویوردیلر . اودقیقه ده شو قیامک امتی ارشاد
ایچون اولدینی بردن خاطر مه کلدی .

[۱] درت مذهبده حقدر ؛ فروغانده حق تمیز ایدر ، دینلره علم
اصول اصطلاحجه (مصوبه) دینیر .